

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Anety Králíkové: Vícečetné porody – trendy a faktory

Problematika vícečetných porodů se historicky proměnila. Zatímco v minulosti se jednalo o přirozený proces ovlivněný dědičností, věkem ženy a pořadím narozených dětí, tak s nástupem možností asistované reprodukce se vzorce rození dětí z vícečetných těhotenství změnily. Zejména se již nejedná o děti narozené ve vyšším pořadí a četnost těhotenství závisí od medicínské praxe, kde v poslední době pozorujeme trend směrem ke snižování počtu zaváděných embryí a ústup porodů trojčat, respektive čtyřčat.

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl shrnout dosavadní poznatky o vícečetných porodech a podívat se na trendy toho fenomenu na území České republiky. Rozsah práce je 43 číslovaných stran. Text je rozdělen do osmi kratších kapitol včetně úvodu a závěru. V úvodní části jsou specifikovány, cíle, pracovní hypotézy a obsah jednotlivých kapitol. Následuje diskuse s literaturou. Autorka zde uvádí v přehledu faktory týkající se vícečetných těhotenství na základě zahraniční odborné literatury. Nezapomíná ani na české autory, kteří se touto problematikou v demografii i medicíně zabývali. V další kapitole jsou prezentovány zdroje dat a použitá metodika. Analýza začíná druhou kapitolou, kde jsou představeny vývojové trendy porodnosti. Autorka začíná kapitolu grafem vývoje úhrnné plodnosti ve vybraných evropských zemích, který, ale v této subkapitole příliš nekomentuje a vlastní komentář k tomuto grafu je až v subkapitole 2.2, proto by bylo možná logičtější tento graf umístit až do subkapitoly 2.2 nebo v části 2.1 specifikovat, že komentář se týká mezinárodního postavení České republiky, a že mezinárodní srovnání plodnosti bude předmětem další kapitoly. V části věnované mezinárodnímu srovnání autorka komentuje vývoje v jednotlivých zemích, nicméně se domnívám, že někdy je dobré mít i kritický pohled a například výrok komentující trendy Švédska v 90. letech „*Zemi také v této době zasáhla tzv. druhá fáze demografického přechodu, což mělo za následek pokles úhrnné plodnosti*“ bez dalšího upřesnění nepokládám za šťastný. Téma vícečetných porodů začíná ve třetí kapitole, kde jsou správně popsány obecné zákonitosti a pak následuje rozbor faktorů spojených s vícečetným těhotenstvím. Autorka uvádí z literatury dostupné diskuse týkající se vlivu věku matky a parity na riziko vícečetného těhotenství a pak se specificky v subkapitole 3.2 zabývá problematikou asistované reprodukce. Začíná historickým nástinem metod asistované reprodukce, pokračuje popisem metod této techniky, nezapomíná ani na rozbor zdravotních rizik asistované reprodukce a etickou problematiku. Kapitola 3.5 je již věnována konkrétním datům asistované reprodukce v České republice. Rizika vícečetných těhotenství jsou popsána v kapitole 4 specificky pro plod a matku. Demografické trendy vícečetných porodů jsou znázorněny v páté kapitole. Nový pohled představuje struktura narozených vícčetat podle rodinného stavu, kdy u dětí narozených mimo manželství také dochází k nárůstu vícečetných porodů. Šestá kapitola je věnována biologickým aspektům vícečetných porodů z hlediska vitality, délky trvání těhotenství a porodní hmotnosti. V poslední sedmé analytické kapitole jsou uvedeny některé výsledky ze zahraničí formou podílů vícčetat.

Hodnotíme-li předloženou bakalářskou práci Anety Králíkové jako celek, lze říci, že představuje dobrý standard. Obsahuje pouze drobné technické chyby (viz níže formální nedostatky). Autorka se dobře zhostila studia odborné literatury především zahraniční

provenience a dala dohromady text, který nastiňuje v širším pohledu problematiku vícečetných porodů. Práce je dobře strukturována a uvádí různé aspekty zkoumané problematiky. Obsahuje všechny požadované náležitosti, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Formální nedostatky:

Neobvyklé číslování kapitol, začíná se 1.1 nikoliv 1 atd.

Str. 3 *který se konkrétně věnoval věkem matek a také pořadím narození* má být věku pořadí

Str. 5 *Úhrnná plodnost: vyjadřuje průměrný počet dětí narozených ženám* má být živě narozených dětí

Str. 22 Tabulka 2 zavedení svislých čar v tabulce by zvýšilo přehlednost

Str.29 *a u Švédských matek dvojčat* má být malé písmeno

V Praze 4.9. 2015

Prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.